

FITXA DE L'ASSIGNATURA. CURS 2009-2010

I. IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura: Documentació aplicada a la Traducció
Codi: 22104
Tipus: Troncal
Grau en Traducció i Interpretació ECTS: 4,5 hores/alumne: 112,5
Curs: 2009-2010 Quadrimestre: Primer i segon
Àrea: Documentació
Llengua en què s'imparteix: Català

Professorat			
Professora	Despatx	Correu electrònic	Horari despatx
CID, Pilar	2029	Pilar.Cid@uab.cat	- Primer i segon semestre: Dimarts i dijous d'11 a 12h
PERPINYÀ, Remei	2029	Remei.Perpinya@uab.cat	- Primer semestre: Dimarts i dijous d'11 a 12h -Segon semestre: Dijous d'11 a 12h
AGUIRIANO, Cristina	2029	Cristina.Aguiriano@uab.cat	- Segon semestre: Dimarts de 10'30 a 12h

Telèfon del despatx 2029: 93 581 27 84

II. FUNCIÓ I OBJECTIUS

Un bon traductor ha de posseir, entre les seves competències específiques, la competència documental. Així doncs, la funció bàsica d'aquesta assignatura és dotar als alumnes dels coneixements i habilitats necessàries per tal de que sàpiguem utilitzar amb eficiència els recursos d'informació i documentació més adequats per a la resolució dels problemes de traducció.

Els objectius de l'assignatura es concreten en els següents:

- Copsar la importància de la informació i la documentació en el procés de la traducció.
- Saber interrogar les fonts d'informació per tal de recuperar la informació pertinent a cada necessitat.
- Conèixer les fonts documentals (impreses, digitals, audiovisuals, multimèdia, etc.), més útils per a la tasca traductora.
- Conèixer i aplicar criteris de selecció i avaluació de fonts d'informació.

III. COMPETÈNCIES

Competències	Indicadors
C1. Identificar l'objecte, les funcions, els mètodes i tècniques de la Ciència de la Documentació.	1.- Ser capaços de distingir entre informació i coneixement. 2.- Captar la importància de la informació per poder realitzar qualsevol activitat humana (professional i en general). 3.- Ser conscients de la dificultat que suposa l'excés d'informació i la necessitat d'una selecció acurada a partir de necessitats informatives concretes. 4.- Ser conscients de la complexitat dels actuals sistemes d'informació i documentació.
C2 Identificar els problemes de la Traducció que tenen relació amb la necessitat de documentar el text a traduir.	1.- Assimilar la importància que per a un traductor té la competència documental. 2.- Entendre la importància que té la identificació dels problemes de la traducció que impliquen necessàriament la consulta de fonts documentals. 3.- Comprendre la importància que té utilitzar adequadament aquestes fonts d'informació.
C3. Formular adequadament les necessitats informatives, condició imprescindible per a saber què, com i on cercar.	1.- Adquirir la pràctica imprescindible per a determinar la necessitat informativa, amb tots els matisos possibles abans de traslladar la pregunta al document concret, la base de dades, la biblioteca o qualsevol altre sistema d'informació.
C4 Conèixer les fonts d'informació existents i saber com funcionen, especialment aquelles que resulten més útils per a la feina d'un traductor.	1.- Familiaritzar a l'alumne amb el funcionament dels diferents sistemes d'informació: biblioteques, biblioteques digitals, dipòsits digitals, centres de documentació, serveis de referència, bases de dades generalistes i especialitzades, bases de dades terminològiques, catàlegs, portals especialitzats, cercadors, etc. 2.- Familiaritzar a l'estudiant amb les diferents tipologies documentals 3.- Conèixer els indicadors de qualitat de les seues web.
C5 Interrogar de forma eficient els sistemes d'informació digitals.	1.- Ser capaços de concretar la necessitat informativa. 2.- Adquirir les habilitats necessàries per a poder consultar catàlegs en línia, bases de dades generals i especialitzades, utilitzar adequadament els cercadors d'Internet. 3.- Conèixer les instruccions i operadors dels llenguatges d'interrogació i les possibilitats que ofereixen. 4.- Conèixer de forma sumària els sistemes d'indexació de les bases de dades. 5.- Construir bé les equacions de cerca.
C6 Avaluar els resultats obtinguts en el procés de cerca de la informació.	1.- Desenvolupar un sentit crític respecte a les respostes obtingudes: no tot el que s'obté és el més adequat, el més precís, el més exhaustiu possible. 2.- Avaluar la idoneïtat de la resposta obtinguda 3.- Aprendre a minimitzar el soroll i el silenci documental.

IV. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT – APRENTATGE

La metodologia docent combina:

1. Sessions presencials: 1h 15' de teoria, seguida d'1h 15' de pràctiques a l'aula multimèdia.
2. El treball individual de l'alumne, que compren:
 - L'estudi dels materials disponibles en el Campus Virtual.
 - La bibliografia recomanada a classe.
 - La realització dels exercicis proposats en les classes pràctiques.
3. La realització de cinc activitats avaluatives distribuïdes al llarg del curs (vegeu apartat VI).

L'assistència a les sessions presencials es considera molt important, donat que en elles es donen les bases teòriques i pràctiques imprescindibles per a fer els exercicis. L'assistència a classe proporciona un 10% més de la nota final.

V. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

A. CONTINGUTS

1. Traducció i documentació

1.1. La documentació com a competència instrumental de la traducció.

La importància de la informació. El creixement de la informació. Dificultats d'accés a la informació. Concepte de Documentació: definicions i abast. La vinculació entre les dues disciplines. La Documentació com a eina auxiliar de la Traducció.

1.2. El procés documental. El procés de documentar la traducció especialitzada i la traducció literària: identificació de les necessitats d'informació, cerca i localització de fonts, avaluació, selecció i contrastació de fonts.

2. El procés de cerca i gestió de la informació.

2.1. Teoria de la recuperació de la informació digital. Teoria de la recuperació: característiques. Els sistemes de consulta i les formes d'accés a les bases de dades. Els llenguatges i les estratègies d'interrogació: operadors i instruccions generals. L'àlgebra de Boole i altres instruccions. Els hipertextos. L'avaluació de la resposta obtinguda.

2.2. Cerca d'informació. Cerca d'informació en bases de dades bibliogràfiques. La cerca per matèries. Cerca d'informació a Internet: motors de cerca i directoris.

2.3. Les referències bibliogràfiques. Aspectes metodològics i formals d'elaboració de referències bibliogràfiques. Gestors de referències bibliogràfiques.

3. Fonts d'informació per a Traductors

3.1. Concepte i tipologia de fonts.

3.2. Els Serveis d'Informació i Documentació. Definició i característiques principals. Tipologies: biblioteques, biblioteques digitals, centres de documentació, centres de referència, arxius, bases de dades, catàlegs, dipòsits digitals, portals, cercadors...

3.3. Fonts lexicogràfiques i terminològiques. Diccionaris, bases de dades terminològiques, tesaurus i corpus.

3.4. Fonts bibliogràfiques generals i especialitzades. catàlegs, bases de dades i directoris.

4. Avaluació i ús de les fonts documentals

4.1. Avaluació de fonts d'informació. Criteris per a l'avaluació de les fonts documentals. Perspectiva crítica sobre l'ús, la fiabilitat i el rigor de les fonts. Indicadors bàsics per determinar la qualitat de les pàgines web.

4.2. Aspectes legals. Propietat intel·lectual i Traducció. Informació bàsica sobre la legislació (estatal, europea, nord-americana...). Drets d'autor i les TIC. Copyright-Copyleft. Creative Commons.

B. BIBLIOGRAFIA COMENTADA¹

Bibliografia general

Gonzalo García, Consuelo; García Yebra, Valentín (eds). (2000). *Documentación, terminología y traducción*. Madrid: Síntesis. (Biblioteconomía y documentación; 21)

Manual força exhaustiu, útil per a estudiants, traductors, terminòlegs, filòlegs, lexicòlegs, documentalistes i altres professionals de l'àmbit de la Traducció.

¹A més a més d'aquesta llista, es proporcionarà bibliografia específica de determinats temes.

Gonzalo García, Consuelo; García Yebra, Valentín (eds). (2004). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliológica. Serie B)

Manual molt complet elaborat per traductors professionals i per docents especialitzats en l'àmbit de la Documentació i de la Traducció. Conté quatre blocs que es poden llegir independentment: "Documentación y terminología para la traducción especializada: presupuestos teóricos"; "Competencia documental y terminológica del traductor especializado"; "El traductor especializado y las tecnologías de la información y de las comunicaciones" i "Recursos tecnológicos de apoyo a la comunicación interlingüística".

Gonzalo García, Consuelo; García Yebra, Valentín (eds). (2005). *Manual de documentación para la traducción literaria*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliológica)

Molt recomanable. Els blocs es poden llegir de forma independent: "Traducción literaria, comunicación cultural: planteamientos teóricos"; "La Documentación en la enseñanza de la traducción literaria"; "La Documentación en el ejercicio de la traducción literaria" i "Estudio de casos".

Gonzalo García, Consuelo; Hernández, Pollux. (2006). *Corcillum: estudios de Traducción, Lingüística y Filología dedicados a Valentín García Yebra*. Madrid: Arco Libros

Manual extens i actualitzat. Us recomenen especialment el capítol de M. José Recoder titulat: "La Universidad española y el nuevo Espacio Europeo de Educación Superior: los CRAI y la Traducción". En l'article s'analitzen quins són els millors sistemes de cerca d'informació en el nou EEES.

López Yepes, José (coord.). (2002). *Manual de ciencias de la documentación*. Madrid: Pirámide. (Ozolid)

Si voleu saber més coses sobre la Documentació, un manual força complet.

Recoder, Mª José; et al. (2005). *Llindar [cd-rom]: guía digital per als estudiants de la Llicenciatura de Traducció i d'Interpretació*. Bellaterra: Facultat de Traducció i d'Interpretació. 1 cd-rom

Guia molt completa en la qual s'introdueix a l'estudiant en el món de la Traducció: què es, tipologies, un dia en la vida del traductor, etc. D'altra banda, també es proporcionen eines metodològiques per ajudar a l'estudiant en la seva primera etapa d'estudis en la Facultat de Traducció i d'Interpretació.

Unitat 1

Recoder, Mª José. (2003). "La Documentació aplicada a la traducció especialitzada i a la traducció literària" [en línia]. A: *Tradumàtica: traducció i tecnologies de la informació i la comunicació*. (ISSN 1578-7559). Núm. 2 (setembre).

<<http://www.ftis.uab.es/tradumatica/revista>> [Darrera consulta: 3 setembre 2009]

Serveix per entendre com la Documentació pot ajudar en la feina diària del traductor literari i del traductor especialitzat.

Recoder, Mª José. (2005). "Documentación para la traducción literaria: cuestiones metodológicas". A: Consuelo Gonzalo García, Valentín García Yebra. (eds). *Manual de documentación para la traducción literaria*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliológica). P. 101-117

Lectura obligada.

Recoder, Mª José; Cid, Pilar. (2004). "La documentación en la traducción especializada". A: Consuelo Gonzalo García, Valentín García Yebra (eds). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliológica. Serie B). P. 73-89

Lectura obligada.

Unitat 2

Abadal Falgueras, Ernest. (2001). *Sistemas y servicios de información digital*. Gijón: Trea; Barcelona: EUBD. (Biblioteconomía y administración cultural; 47)

Manual, clar, complet i molt didàctic. Què són els sistemes i serveis d'informació digital, com funcionen, que ofereixen, dificultats que presenten, actors que intervien en la seva producció, etc.

Cid Leal, Pilar. (1995). "La cadena documental y su aplicación a la documentación periodística". A: Mª Eulàlia Fuentes i Pujol (ed.). *Manual de documentación periodística*. Madrid: Síntesis. (Ciencias de la información; 6). P. 91-109

Operacions de la cadena documental. Tot i que l'article va ser escrit pensant en un entorn de mitjans de comunicació, es fàcilment extrapolable a d'altres àmbits. Ajuda a entendre com es formen les col·leccions en els centres d'informació i documentació, com s'organitzen i com es difonen.

Cid Leal, Pilar; Cuadrado, Maribel; Aguiriano, Cristina. (2000). *Fonaments de llenguatges documentals* [cd-rom]. Barcelona : Universitat Oberta de Catalunya. 1 cd-rom

Els llenguatges documentals controlats són un element important en el moment de plantejar les cerques d'informació. Conèixer-los una mica ajudarà a plantejar millor les preguntes a qualsevol usuari. Aquest és un manual, una mica especialitzat, que proporciona una panoràmica dels llenguatges documentals existents. En el primer capítol inclou també les operacions de la Cadena documental.

Estivill, Assumpció; Urbano, Cristóbal. (1994). "Citacions i referències de fonts bibliogràfiques i no bibliogràfiques: una proposta per a la revista *Item*". A: *Item: Revista de biblioteconomia i documentació*. Núm. 15, p. 4-59. També disponible a: <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/22448/22282>>

[Darrera consulta: 3 setembre 2009]

Com citar documents bibliogràfics i no bibliogràfics. Els autors es basen en la norma internacional ISO 690. Inclou nombrosos exemples.

Estivill, Assumpció; Urbano, Cristóbal. (1997) *Com citar recursos electrònics* [en línia]. Versió 1.0. [Barcelona]: Escola Universitària Jordi Rubió i Balaguer de Biblioteconomia i Documentació. 24 de juliol de 1997. Traducció de l'article encarregat per la revista *Information World en Español* publicat en el número de setembre de 1997. <http://www.ub.es/biblio/citae.htm> [Darrera consulta: 3 setembre 2008]

Com citar recursos electrònics. Inclou nombrosos exemples.

Unitat 3

Carrizo Sainero, Gloria; Irureta-Goyena Sánchez, Pilar; López de Quintana Saénz, Eugenio. (2000). *Manual de fuentes de información*. 2ª ed. Zaragoza: Confederación Española de Gremios y Asociaciones de Libreros

Manual sobre fuentes de información útiles en diferentes ámbitos de las ciencias.

Codina, Lluís. (2007). "Motores de búsqueda de información científica y académica". [en línia]. A: *Hipertext.Net* (ISSN 1695-5498). Nº 5 <<http://www.hipertext.net/web/pag273.htm>> [Darrera consulta: 5 setembre 2009]

Corpas Pastor, Gloria. (2004). "Localización de recursos y compilación de corpus vía Internet: aplicaciones para la didáctica de la traducción médica especializada". A: Consuelo Gonzalo García, Valentín García Yebra (eds). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliológica. Serie B). P. 223-257

Tot i que s'especialitza en medicina, és un recorregut molt interessant sobre les possibilitats que ofereix Internet per a la localització de recursos i compilació de corpus.

López Borrull, Alexandre. (2003). "Cercadors de recursos web especialitzats en traducció" [en línia]. A: *Tradumàtica: traducció i tecnologies de la informació i la comunicació*. (ISSN 1578-7559). Núm. 2 (setembre). <<http://www.fti.uab.es/tradumatica/revista/num2/articles/05/05art.htm>> [Darrera consulta: 3 setembre 2008]

De cercadors generals n'hi ha molts, però d'especialitzats (i que funcionin bé) en l'àmbit de la Traducció no hi ha tants. L'autor fa una exhaustiva anàlisi dels millors.

Martínez de Sousa, José. (2004). "La lexicografía especializada del español actual". A: Consuelo Gonzalo García, Valentín García Yebra (eds). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliológica. Serie B). P. 173-190

Què és la lexicografía especializada. Tipus d'obres especialitzades, segons diversos criteris. El capítol es complementa amb una interessant bibliografia.

Open access [recurs electrònic]: *opportunities and challenges: a handbook*. (2008). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

Recoder, Mª José; Cid, Pilar. (2003). "Traducción y documentación [en línea]: cooperar para difundir la información". A: *Hipertext.net* (ISSN 1695-5498). Nº 1 <<http://www.hipertext.net>> [Darrera consulta: 3 setembre 2009]

Què és la traducció, què és la documentació i les seves vinculacions. Inclou un directori de seus web útils pels traductors.

Unitat 4

Ayuso García, Mª D.; Martínez Navarro, V. (2006). "Evaluación de calidad de fuentes y recursos digitales: guía de buenas prácticas". A: *Anales de Documentación*. Nº 9, p. 17-42.

Disponible també a: <http://revistas.um.es/analesdoc/article/viewFile/1841/1841>

Keefer, Alice. (2005). "Aproximació al moviment open access" [en línia]. A: *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació* (ISSN 1575-5886). Núm. 15 (desembre). URL:

http://www2.ub.edu/bid/consulta_articulos.php?fichero=15keefer.htm [Darrera consulta: 3 setembre 2009]

Labastida i Juan, Ignasi. (2005). "Les llicències de Creative Commons a l'Estat espanyol" [en línia]. A: *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació* (ISSN 1575-5886). Núm. 15 (desembre). URL:

http://www2.ub.edu/bid/consulta_articulos.php?fichero=15labast.htm [Darrera consulta: 3 setembre 2009]

Marcos, Jorge. (2001). "Un enfocament jurídic de les memòries de traducció" [en línia] A: *Tradumàtica: traducció i tecnologies de la informació i la comunicació*. (ISSN 1578-7559). Núm. 0 (octubre).

<<http://www.ftis.uab.es/tradumatica/revista>> [Darrera consulta: 3 setembre 2009]

Dins del marc de la legislació espanyola i el drets d'autor, en l'article s'aborda el tema de les memòries de traducció des d'un punt de vista jurídic, i especialment referides al traductor autònom.

Ramos Suárez, Fernando. (2000). "Protección de los derechos de autor en Internet" [en línia]. A: *Cuadernos de Traducción muntimedia*. (ISSN 1575-9733). Nº 9.

<<http://www.ucm.es/info/multidoc/multidoc/revista/num9/general/autor.htm>> [Darrera consulta: 3 setembre 2009]

S'analitzen els mitjans jurídics disponibles per a la protecció dels drets d'autor a Internet i evitar d'aquesta manera la copia il·lícita.

VI. AVALUACIÓ

• *Primera convocatòria*

Les activitats avaluatives **obligatòries** són:

Activitat	Pes en la nota final	Data
Treball 1. Preparació d'un tema del programa	15%	Lliurament: -Grups 1 i 2: 12-01-2010 -Grups 3 i 4: 14-01-2010
Treball 2. Elaboració d'una base de dades bibliogràfica.	15%	Lliurament: -Grups: 1 i 2: 01-12-2009 -Grups 3 i 4: 03-12-2009
Prova teòrico-pràctica 1	20%	Realització: 10 i 12 de novembre de 2009
Prova teòrico-pràctica 2	20%	Realització: 15-17 de desembre de 2009
Prova teòrico-pràctica 3	20%	Realització: 19 de gener de 2010

- Es puntuarà amb un 10% l'assistència a les sessions presencials de l'assignatura.
- S'aprova l'assignatura si s'obté una qualificació de cinc punts com a mínim.
- Les proves teòric-pràctiques es realitzaran a la mateixa aula on es fan les sessions presencials i durant el mateix horari.
- Per a un bon desenvolupament dels exercicis és important que els alumnes facin les **tutories** que es proposaran a classe.

• *Segona convocatòria*

Si l'alumne suspèn o no realitza els exercicis durant el curs, podrà optar a una **segona convocatòria**.

La segona convocatòria consisteix en un examen final que constarà de part teòrica i part pràctica. La durada estimada per a aquest examen és de 5 h.

Les **dates de la segona convocatòria** es confirmaran a classe.

Bellaterra, 6 de setembre de 2009